

МАДАНИЯТ

№21 (156) 27.05.2021 йил

«Маданият қарвони» сафарда

Хайрли ташаббус қанот ёзмокда

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев 2020 йил 23 сентябрь куни БМТ Бош Ассамблеясининг 75-сессиясида глобал иқлим ўзгаришлари ва Оролбўйи худудидagi вазиятга гўхталиб ўтганди. 18 май куни БМТ Бош ассамблеяси 75-сессиясининг ялпи мажлисида Шавкат Мирзиёевнинг таклифига кўра, Орол денгизи минтақасини экологик инновациялар ва технологиялар зонаси деб эъдон қилиш тўғрисидаги махсус резолюция бир овоздан қабул қилинди.

Шу муносабат билан Маданият вазири биринчилардан бўлиб ташаббусни қўлга олди ва оғир экологик худудда яшаётган аҳолига амалий ёрдам кўрсатиш, уларнинг кайфиятини кўтариш, руҳияти, дунёқарашини ўзгартириш, санъат ва маданият тарғиботи орқали маданият туризмини ривожлантириш мақсадида «Маданият қарвони» шиори остида Тошкент-Орол Раллисини ташкил этди.

Маданият қарвони Оролбўйи минтақаси томон йўлга олган экан, вазирилик биносида тантанали кузатиш маросими ўтказилиб, уларга оқ йўл тиланди.

Эзгуликни шиор қилиб, яхши ниятда йўлга чиққан «Маданият қарвони» Жиззах, Самарканд, Бухоро, Нукус, Мўйноқ, Орол, Чимбой кўли, Айдар кўл каби манзилларда бўлади.

21 май куни Тошкент – Орол Раллиси «Маданият қарвони» қадимий ва навқирон Бухоро шаҳрига етиб борди. Маданият туризми тарғиботчилари Арк кўрғонидида вилоят ҳокимлиги вакиллари, санъат ва маданият ходимлари томонидан тантанали кутиб олинди. Бухороча мавригилар, миллий фольклор жамоаларининг куй-қўшиқлари ва жозибадор рақслари орқали бухороликларга хуш кайфият улашган қарвон 22 май куни Нукус шаҳрига йўл олди.

Қорақалпоқ тупроғига қадам қўйган «Маданият қарвони» Қорақалпоғистондаги И.В.Савицкий музейи олдида тантанали қаршиланди. Шундан сўнг, меҳмонлар И.В.Савицкий музейини томоша қилишди.

Меҳмонларни Эллиққалъа тумани ҳокими Сейдамет Аvezов, Олий Мажлис сенати аъзоси Ботир Матмуратов, Жўқорғи Кенгес депутатлари Улуғбек Жалменов, Байрам Утему

ратов, Айша Матниязова ҳамда санъат ва маданият соҳаси вакиллари Эллиққалъанинг муҳташам туризм ўчоғи саналган Ақчақўлда қарнай-сурнай садолари остида қарши олишди.

«Эллиққалъа тумани Халқаро миллий либослар фестивали нигоҳида» мавзусида IFNC билан ҳамкорликда Испаниянинг «Azucar Moreno» бренди ва Ўзбекистоннинг «Дил ором» миллий либослар брендлари иштирокида «Этно Орол» номли фото сессияси ташкил этилди. 26 май куни эса, тумандаги маданий-мерос объектларида миллий либослар фотосессияси бўлиб ўтди.

«Маданият қарвони»нинг навбатдаги манзили Қашқадарё воҳаси бўлади.

21 майдан 28 майга қадар кўҳна манзилларга сафар уюштиришни кўзлаган «Маданият қарвони» нафақат юртимиз бўйлаб, балки дунё мамлакатлари сари одимлашни мақсад қилган.

Одамларга эзгулик, кўтаринки кайфият улашаётган «Маданият қарвони»нинг хайрли амаллари бардавон бўлсин!

Ушбу сонда

Гўдак учун фонограмма меҳрми?!
2-саҳифада >>

Абдулла Қодирий ва муסיқа
3-саҳифада >>

Энг эсда қоларли воқеа
3-саҳифада >>

Қорақалпоқ халқ байрамлари
8-саҳифада >>

Муносиб рағбат – кўнглига қувват

«Илҳом» – ноёб истеъдодларга аталган мукофот

Тошкент шаҳридаги Адиблар хиёбонида «Катта адабиёт байрами» ҳафталиги доирасида «Илҳом» мукофоти ғолибларини тантанали тақдирлаш маросими бўлиб ўтди. Маълумки, Президентимиз Шавкат Мирзиёев 2020 йил 20 май куни Адиблар хиёбонининг очилиш маросимида иштирок этиб, бир қатор вазифаларни белгилаб берган эди.

Ана шу топшириқлардан бири – Адиблар хиёбонида ҳайкаллари ўрнатилган ёзувчи-шоирларнинг ҳаёти ва ижодини ўрганиш, тарғиботини жонлантириш мақсадида «Илҳом» мукофотини жорий қилиш бўйича таклифлари эди.

Мазкур топшириқ ижросини таъминлаш мақсадида ўтган йилнинг ўзида Вазирлар Маҳкамаси томонидан «Илҳом» мукофотини таъсис этиш тўғрисида»ги қарори қабул

қилинди.

«Илҳом» мукофоти шоир ва ёзувчилар ҳаёти ва ижодини ўрганиш, уларнинг асарларини таржима қилиш, шу асосда тадқиқотлар ўтказиш, кино ва сахна санъати намуналарини яратиш каби маънавий-маърифий, илмий-ижодий жараёнларда энг юқори натижаларга эришган олий таълим муассасаларида таҳсил олаётган ва фаолият юритаётган ёшларга берилиши белгиланди.

Илк бор ўтказилаётган танловнинг саралаш босқичи олий таълим муассасалари доирасида кечди. Унда ўн мингдан ортиқ талаба-ёшлар, мураббийлар иштирок этди.

Унинг асосий босқичи республика миқёсида бўлиб ўтди. «Илҳом» мукофоти танловининг республика босқичи учун 82та олий таълим муассасасидан 182та ижодий иш қабул қилинди.

Давоми 2-саҳифада >>

<p>Донолар сузлайди...</p>	<p>Инсон гапиришни ўрганиши учун икки йилга муҳтож бўлади. Жим туришни ўрганиши учун эса, эллиқ йил керак. Эрнест Хемингуэй</p>	<p>Яхшилар масъулият билан иш қилишлари учун қонунларга муҳтож бўлмайдилар. Ёмонлар қонунларга чап бериш учун йўл топадилар. Афлотун</p>	<p>Мен ҳали ҳам фақир фақирлигидан уялмайдиган, балки бой бойлиги билан фахрланшдан уяладиган жамиятнинг орзу қиламан. Жуброн Халил Жуброн</p>
----------------------------	---	--	--

Театр мактаби

Давомли одимлар

Андижон вилояти кўғирчоқ театрига Ўзбекистон Республикаси Маданият вазири Озодбек Назарбеков ташриф буюрди. Вазири бугунги кунда театрнинг ижтимоий жамиятдаги фаолиятини янада ошириш, томошабинларга намоиш этилаётган спектакллар салмоғини бойитиш ва таъсирини кучайтириш, жамоанинг ижодий фаолиятини илгор тарзда шакллантириб бориш хусусида фикр-мулоҳазаларини сўзлади.

Театрнинг ютуқ ва камчиликларига тўхталаркан, янги инновацияларни кашф этишда замонавий давр бозор иқтисодиётига мослашиш учун ҳар жиҳатдан моддий-техник базани тубдан такомиллаштириш ва ривожлантириш, аynиқса, бугунги ёшларнинг маънавий онги ва тафаккурини шакллантиришда шарт-шароитлар яратиш кераклигини таъкидлади.

Шунингдек, Андижон вилояти кўғирчоқ театри келгусида ҳам бу мактабни давом этказган ҳолда юксалтириши ва самарали ишлар кўламини кенгайтириши кераклигини айтди.

Бундан ташқари, театрнинг янги директори этиб, ёш мутахассис Мансурбек Рўзиевни тайинлашни кун тартибига киритди ҳамда жамоа ижодига ривож тилади. Шерзодбек ДЕҲҚОНОВ

Давоми. Боши 1-саҳифада

“Илҳом” – ноёб истеъдодларга аталган мукофот

Улар орасидан 3та асосий ва 6та рағбатлантирувчи мукофот учун голиблар сараланди.

Танлов голиблари 1-ўрин учун – Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқарилган “Sprak” енгил автотранспорт воситаси, махсус диплом ва статутка; 2-ўрин учун – 30 млн. сўм пул мукофоти, махсус диплом ва статутка; 3-ўрин учун – 15 млн. сўм пул мукофоти, махсус диплом ва статутка билан тақдирланганидан бўлди. 6 нафар рағбатлантирувчи мукофот соҳибларига қимматбаҳо ушбу мукофотлар топширилди.

Байрам тадбирида ҳукумат аъзолари, давлат ва жамоат арбоблари, шoir-ёзувчилар, олий таълим муассасалари мутасаддилари, профессор-ўқитувчилар, талаба-ёшлар иштирок этишди.

Албатта, қимматбаҳо совринларга муносиб кўрилган голиблар кимлар экани барча учун қизиқ. Айниқса “Спарк” кимга насиб этгани ва бунга қандай эришганини билишни ҳамма истайди. Шундай экан, улар билан таништириш биз учун ҳам мароқли...

Шундай қилиб, 1-ўрин ва “Спарк” русумли автомашинани Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат Ўзбек тили ва адабиёти университети 2-босқич магистранти Акрам Маликов қўлга киритди. У Алишер Навоийнинг “Ҳайрат ул-абсор” дostonи матн, шарҳ, насрий баён, лугат китоби, Алишер Навоий ижоди ва асарлари таҳлилий юзасидан хорижий ва маҳаллий илмий журнал, конференцияларда 10дан ортиқ илмий мақолалари, А.Навоий ҳамда Бобур Мирзо ижодига нисбатан илмий назарий қарашлари акс этган видео чиқишлари, шунингдек, бир қанча телеканал ва ижтимоий тармоқлардаги фаол тарғиботи, Алишер Навоий “Хамса”сини феноменологик тадқиқ этиш муаммолари (Ҳамд ва муножот боблари мисолида) мавзусидаги диссертация ишини маромига етказиб бажаргани учун биринчи ўринга муносиб кўрилди...

2-ўринни эгаллаб, 30 миллион сўм пул мукофотини қўлга киритган Тошкент давлат шарқшунослик университетининг У.Неъматова, З.Курбонбоева, М.Муҳаммедова, Д.Раҳмонова, М.Топтемировадан иборат ижодий жамоасининг меҳнатлари ҳам таҳсинга лойиқ. “Огаҳийнинг бадиий кашфиётлари” тадқиқоти ва У.Неъматованинг “Орзулар шахри” кюссаси, Огаҳий лирик меросини араб, инглиз ва рус тилларида ўғиратиш йўналиши бўйича яратган “Огаҳий ашъорлари араб тилида” тадқиқоти ва бошқа қатор илмий асарлар учун бу мукофот муносиб рағбат бўлди.

3-ўрин эса “Қишлоқжоним”, “Хурнафаслар”, “Ватанни севиш”, “Водий гулдастаси”, “Ҳайрат булоқлари” каби қатор ватанпарварлик, инсонпарварлик руҳидаги шеърый китоблари ва қиссалари учун Фаргона давлат университети 3-босқич талабаси Қобилжон Шерматовга берилди. Шунингдек, 40дан ортиқ илмий мақолалар муаллифи, Ўзбекистон Республикаси Президенти давлат стипендиаси соҳибаси, Қорақалпоқ давлат университети талабаси Малиха Палимбетова ҳам 3-ўринга муносиб кўрилди.

Дарҳақиқат, юртимиз истеъдодли ёшларга бой. Давлатимиз эртанги хусуси ҳисобланган истеъдодли ёшлар турли танловлар сабаб кашф этилмоқда. Шу ўринда рағбатлантирувчи мукофотга сазовор бўлган Урганч давлат университети талабаси Акбар Отабоев, Тошкент давлат иқтисодиёт университети талабаси Мадина Қаҳорова, Навоий давлат педагогика институти талабаси Фарҳод Низомов, Қарши муҳандислик – иқтисодиёт университети “Нихол” талабаси театр студияси жамоаси, Ўзбекистон Республикаси Жамоат ҳавфсизлиги университети жамоаси ҳамда Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия ва спорт университети талабаси Хонзодаҳон Жамолованинг изланиш, интилишлари, эришган ютуқлари тендошларига ўрнак бўлиши шубҳасиз.

Бундан буён ҳар йили ўтказиладиган “Илҳом” мукофоти учун бўладиган танловларда ҳали кўп истеъдодли ёшлар кашф этилиши айни ҳақиқат.

С.РИХСИЕВА тайёрлади.

АНДИЖОН – 2021

Ёшларни бирлаштирган форум

Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили” да амалга оширишга оид Давлат дастури доирасида республикамизнинг барча ҳудудларида Ёшлар форуми ташкил этилмоқда.

Мазкур ташаббус давлатимиз раҳбарининг 2020 йил 25 декабрь куни мамлакатимиз ёшлари билан ўтказган видеоселектор йиғилишида илгари сурилган эди. Шу муносабат билан барча вилоятларда Ёшлар форумлари ташкил қилинмоқда.

Тошкент вилоятида старт олган мазкур тадбир Андижонда давом этди. Мактаб

ўқувчилари ҳамда 30 ёшга бўлган уюшган ва уюлмаган ёшларни қамраб олган кеча шаҳарнинг қоқ марказида ўтказилиб, унга 100 мингдан ортиқ ёшлар жамланди. Уч кун давомида гала-концерт намойиш этилди.

“Dj Fest” ҳамда “Андижон оқшомлари”, “Open Air” жонли ижродаги концерт дастурлари барчани шўх-шодон рақсларга чорлади. Концертга Андижон аҳлини янада хурсанд қилиш мақсадида Ўзбекистон халқ артисти Озодбек Назарбеков, “Божалар” гуруҳи, Шоҳруххон, “Браво” жамоаси, Зиёда, “Бенон” гуруҳи, “Виа Мароканд” ҳамда вилоят маданият бошқармаси тизими ташкилотлари, “Ўзбекконцерт” ва

Ўзбекистон давлат филармонияси Андижон вилояти бўлинимаси ҳонандалари, созандалари, раққос ва раққосалари ташриф буюришди. Улар ўз ижодий чиқишлари билан иштирок этиб, барчага манзур бўлган куй-қўшиқларни ижро этдилар. Водийликлар учун ҳақиқий ёшлар байрамига айланган мазкур фестиваль уларнинг қалбига бир умрга эсда қоларли хотиралар ила муҳрланиб қолиши шубҳасиз.

Ж.ТОЖИБОЕВ, Андижон вилояти филармонияси концерт-гомаша тадбирларни ташкил этиш ва ўтказиш бўлими бошлиғи

Дил тубидан чиққан нола

Гўдак учун фонограмма меҳрми?!

Бешикдаги фарзандига муҳаббат ва умид қўшиғини қуйламаган она бўлмаса керак. Волида қалбидида туғёнган аллада бутун борлиғига ўз ифодасини топади. Алланинг қачон ва қаерда пайдо бўлгани номаълум. Аммо оналик муҳаббат, меҳру таровати мавжуд бўлган жойда алла ҳам қайсидир кўриниш ва шаклда яшайди. Ушбу сеҳрли қўшиқ ўзбек ва тожик тилларида – “алла”, уйғурларда – “аллай”, французларда – “бегсўз”, қозоқларда – “бесик жери”, қирим татарларда – “бешик йирлари” ва бошқа турли халқларда ўзига хос тарзда қуйланади.

Биз билган ва алқанган бу сеҳрли садо нафақат болани ухлатади, балки унинг камолоти учун бир дунё ажиб хислатларини ҳам беради.

Янги туғилган гўдак ҳали товуш манбаини аниқлаш ва ажратишни уқдаламайди. Аммо она юрагининг уришини, товушини дарҳол илгайди. Она айтган алла фарзанднинг уйқусига, уйқуси орқали мия фаолиятига таъсир кўрсатади. Гўдакнинг хотираси, диққати, эшитиш қобилияти, нутқи, тасавури, ҳаёлоти ривожланади. Болада ҳиссий тажриба ҳосил бўлади. Чақалоқ илк бор сўз ва оҳанг, куй ва овознинг уйғунлашувини ҳис этади. Алла орқали гўдакка она тилини ўргатувчи дастлабки сабоқлар ҳам берилади. Нутқ товушларининг талаффузи, улардан сўз ҳосил бўлиши, кейин бирикмалар ва жумлалар тузилишининг ҳар кун тақрорланувчи намунаси сифатида ҳам алла фарзанд ҳаётида муҳим аҳамияти касб этади.

Абу Али ибн Сино “Тиб қонунлари” китобида бола тарбиясида алланинг аҳамияти тўғрисида шундай ёзади: “Боланинг мижозини кучайтироқ учун унга икки нарсани қўлламоқ керак. Бири болани секин-секин тебратиш, иккинчиси уни ухлатиш учун одат бўлиб қолган оҳанг ила аллашдир. Шу иккисини қабул қилиш микдорига қараб болани танаси билан бадантарбияга ва руҳи билан мусикага бўлган истеъдоди ҳосил бўлади”.

Дарҳақиқат, фарзанднинг келажакда мусикага мойил бўлиши ва маънавий тарбиясида алланинг таъсири беқиёс.

Психо-физиологлар инсон мудрай бошлагандан шивирлаб айтилган жумлаларнинг таъсири аввалгилардан кучлироқ бўлишини аниқлашган.

Баъзи ҳолларда ёш келинлар болани

ухлатиш учун мобил телефонлардаги қўшиқлардан фойдаланишлари қўлоғимизга чалиниб, диллимиз хира тортади. Минг инкор этмайлик, иш, юмушларни бажариш асносида боласини тинчлантириш, ухлатиш учун сокин мусика ёки мобил телефонларга ёзиб олинган аллани қўйиб бераётган оналар йўқ эмас. Бу каби ҳолатлар оммалашиб улгурмасидан шундай оналар нигоҳини қўйидаги далилларга қаратамиз:

Илмий хулосаларга кўра, телефоннинг мия ҳужайраларига салбий таъсири 13 – 15 сониядан кейин бошланар экан. Ушбу салбий таъсир бола мияси кичкина, бош суяги ҳали мўрт ва мия фаол ривожланиш даврида бўлгани сабаб уларга янада кўпроқ сезилади. Боланинг мусиқани мобил телефон, аynиқса, “қулоқчин” орқали эшитмаслиги таъсия қилинади. Қулоқлар тарқоқ товушларни қабул қилишга табиий равишда мослашган. Йўналтирилган товуш таъсирида эса ҳали тўлиқ ривожланиб улгурмаган мия акустик жароҳатланади. Таниқли

олим Зухриддин Исомиддинов қуйидаги фикрларни ёзади:

Оналарга алла айтишни ўргатиш, ҳали буй қизлар ўртасида ҳам “Алла танлови” қабиларни ўтказиш ўзимиздан бўлмайдими? Алла айтиш ўргатиладиган, алла хониши танлов қилинадиган санъатми? Алла – онанинг ижоди, она уни кўпчилик олдидан эмас, жигарпораси билан ёлғиз қолганда айтида-ку? Аллада хато сўз ҳам бўлмаслиги мумкин, ширала овоз ҳам шарт эмас, у – дил тубидан чиққан нола, ҳиссиёт тўлқини. Алла воқал жанр эмас, юрак қўшиғидир.

Буюк мутафаккир Абу Райхон Беруний: “Инсон ўз эҳтиросларига ҳукмрон, уларни ўзгартаришига қодир, ўз жони ва танини тарбиялар экан, салбий нарсаларни мақтагудек нарсаларга айлантиришига, уни маънавий шифокорлик билан даволашга қодирдир” деган эди. Алла ҳам гўдак учун худди шундай маънавий озуқа. Алла айтар экан, она ўз фарзандини фақат чиройли сифатлар билан алқайди. Ўз наватидида болада эстетик дид шакллана боради. Унда она фарзандини биринчи бор ҳаёт билан таништиради.

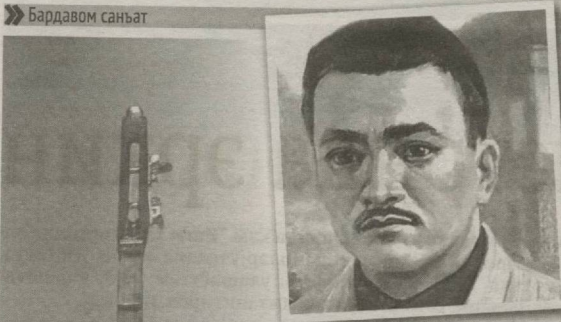
Алла – ҳар бир она юрагидан дилбандига аталган меҳрнинг қайнаб чиқиб, оҳанг ва сўзга айланган шаклидир. Она қалбидида меҳр бўлса, алла оҳанги ўз-ўзидан онанинг хиргойисига айланади. Агар она қалби меҳр-муҳаббат ва ҳиссиётдан бўшаб қолса, унда боладаги меҳрга ташналикни бошқа нарса билан қондириб бўлмайди. Чунки аллага жо бўлиб, гўдакни ром этган нарса бу, аввало, онанинг орзу-умидларга йўғрилган меҳридир.

У.ХОЖАЕВА, Фаргона вилояти тарихи ва маданияти давлат музейи илмий ходими

Пағбат
Меҳнатлар самараси

Бардавом санъат

Илм олиш бежизга игна билан қудуқ қазишга тенглаштирилмайди. Боиси бу йўлда залворли меҳнат машаққатини бўйнига олиб, тоғдек сабот ва фидойилик билан энгиб ўта олган зиёлиларгина ана шу риёзатларнинг ширин меваси бўлмиш – эътирофу эъзоз, саодатга мушарраф бўладилар.
Ана шундай ўз ҳаётини илму маърифат билан боғлаб, бир неча йиллардан буён оғишмай унга садоқат билан хизмат қилиб келаётган зиёлилар сафида Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтининг “Халқ ижодиёти” факультети мураббийлар кенгаши раиси, “Фольк-

лор ва этнография” кафедраси ўқитувчиси, мустақил изланувчи Асатилла Суннатиллаев ҳам бор.
Бугун унинг меҳнатлари самараси қўлга киритаётган қатор нуфузли мукофоту ютуқларида ўз ифодасини топиб келмоқда. Мақсади йўлида гайрати ва шижоатидан заррача чекинмаган ёш тадқиқотчи Қозоғистонда МДХ мамлакатлари ёш олимлари ўртасида ўтказилган “БО-БЕК умуммиллий ҳаракати”, “Энг яхши ёш олим – 2021” халқаро танловида 1-даражали диплом ва “Энг яхши ёш олим – 2021” кўкрак нишони билан тақдирланди.

Абдулла Қодирий ва Мушқ

“Дунёда бешта, яъни: француз, рус, инглиз, немис ва ҳинд романчилиги мактаблари бор эди. Энди олтинчиси, яъни ўзбек романчилиги мактабини Абдулла Қодирий яратиб берди”.

Евгений Бертельс

Барчамизга маълумки, адабий ижод билан шугулланадиган ҳар қайси ижодкор маълум маънода мушқа санъатига ҳам ҳисса қўшади. Адабиёт ва мушқа ўртасидаги умумийлик адабиётшунослик ва мушқашуносликда ҳамон ўз аҳамиятини йўқотмаган долзарб масалалардан бири бўлиб қолмоқда. Ўзбек адабиёти вақиллари ўзларининг насрий ёки назмий йўлдаги ижоди билан бевосита ўзбек мушқа санъатига ҳисса қўшганлиги, улар яратган асарларга мушқа басталанганлиги, шу билан бирга, турли мушқий жанрларда ижод этилганлиги бизга маълум.

Шу ўринда ўзбек адабиётида ёрқин саҳифалар очган, XX аср ўзбек романчилиги асосчиси, атоқли ёзувчи Абдулла Қодирий сиймосини ўрганиш, тадқиқ этиш бугуннинг талабидир. Чунки, адабнинг ўткир қалами ила яратилган асарлар ҳар бир ўзбек хонадонига кириб борган. Қодирий шахсияти ҳамон адабиётшунос ва мушқашуносликда номаълумлигича қолмоқда. Баҳоли қудрат олимларимиз томонидан тадқиқ этилган илмий ишларга назар ташлар эканмиз, адабни фақат бир томонлама кўришимиз мумкин.

Қодирийнинг ўзбек мушқа санъатига бўлган қизиқишини асарларидаги мушқийлик таснифотидан ҳам сезиш мумкин. Бунинг биринчиси “Ўткан кунлар” романидаги дутор чолгуси навоси хусусида билдирган фикрларидан ҳам аниқлаш мумкин.

“...Дуторни соғлаш учун реза куйлардангина олиб турган машшоқ Отабек кутмаган жойда “Наво”дан бошлаб юборган эди. Дутор товши қандайдир ўзининг бир ҳасратини сўзлағандек бўлиб эшитилар эди. Йўқ, бу ҳасратни ул ўз тилидан сўзламас эди – Отабек тилидан сўзлар эди...”

Отабекнинг кўз ўнгидан ўткан кунлари бирма-бир ўтиб бошлардилар-

да, ниҳоят “анув” хотиралари, “анув” хангомалари ҳам кўриниш бериб ўтдилар... Йўқ ўтмадилар... Унинг кўз ўнгиде келиб тўхтадилар-да, шу куйи турабердилар... Дутор бу фожиага ўзи ҳам чидаб туролмагандек йиғлай бошлади... Дутор қуруққина йиғламас эди, балки бутун кинотни зирр эттириб ва хаста юракларни дирр силкитиб йиғлар эди...”

Адибнинг романлари ўзбек бастакорлари ва композиторлари эътиборидан четда қолмади. Мисол учун, хассос бастакор, атоқли созанда, устоз-санъаткор Турғун Алиматов Абдулла Қодирийнинг машҳур романи “Ўткан кунлар” таъсирида ўзининг “Дутор навоси” мушқий асарини яратди.

Эътиборли жиҳати шундаки, асар илгари ижро амалиётида қўлланилмаган бошқача созда ижро этилади: дуторнинг торлари имкон қадар бўшроқ, боз устига, “қўштор” тарзида – бир хил пардага созланган бўлиши керак эди. Созанда бу куйни қарийб йигирма йил (!) ижро этиб юриб, “э-энди қиёмига етган”ига амин бўлгач, 1970 йиллар ўрталарида радионинг олтин фондида ёздириб қўйишга ҳарор қилади. Аммо таассуфки, Устанинг “Наво”сини бенаво қисматга дучор этдилар – радиоқўмита бадиий кенгаши бу “ғалати” асарни тасдиқдан ўтказмайди...”

Машҳур мақом хонанда, созанда Расулқори хофиз ижро дастуридан ўрин эгаллаган “Ул Қодирий” ашуласи ижодкорнинг диққатга сазовор мушқий маҳсулотларидан биридир. Хонанда томонидан басталанган мақкур ашула қўйидаги мисралардан бошланади.

Ул Қодирий ки барчани, ул Қодирий ки барчани,
жондан жудо қилур,
Ул Қодирий ки барчани, ул Қодирий ки барчани
Жондан жудо қилур
Фароғ дамини ҳол ласаур подшо қилур.

Шунингдек, Абдулла Қодирий ўзбек

театр ва кино санъатининг ривожланишига ҳам ўзининг бетакрор асарлари билан ҳисса қўшган. Унинг романлари асосида яратилган фильмлар ўзбек томошабинларининг қалбидан ўзига хос ўрин эгаллаган. Ёзувчи ўз асарларида давр кемтикларини очик-ойдин кўрсатиш билан бирга ўзбек хонадонининг мушқий манзарасини гавдалантира олди. Хусусан, ижодкор биргина “Ўткан кунлар” романини ёзиш жараёнида асарнинг жойлашиш жойи, вақти шу билан бир қаторда қахрамонларининг бадиий тасвирини гавдалантириш билан чегараланмай, балки энг кичик аҳамиятсиз бўлган бўлақларгача усталик билан тасвирлаган.

Ўзбек театр ва кино санъатининг дурдона асарларига айланган куйидаги кинофильмларнинг эътиборингизга ҳавола этар эканмиз, шубҳасиз, Қодирий сиймосига тасанно айтмасдан иложимиз йўқ.

“Ўткан кунлар” 1969 йилда режиссёр Йўлдош Аъзамов томонидан тасвирга олинган.

“Ўткан кунлар” кўп қисмли бадиий фильми 1997 йилда режиссёр Мелис Абзалов томонидан суратга олинган.

“Ўткан кунлар” ўзбек миллий академик театрининг спектакли. Режиссёр Марат Азимов томонидан сахналаштирилган.

“Меҳробдан чаён” фильми – режиссёр Йўлдош Аъзамов томонидан суратга олинган.

“Зулматдан зиё” (“Меҳробдан чаён” романи асосида) режиссёр Йўлдош Аъзамов томонидан суратга олинган.

Абдулла Қодирийнинг XX аср 20 йилларида ёзилган “Оппок қора лайлак” сахна асарини режиссёр Марк Вайл Тошкентдаги “Илҳом” театрида илк бор намойиш этган.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, ўзбек симфонизми асосчиларидан, композитор Мирсодиқ Тожиёв кўп йиллар Қодирий қаламига мансуб “Ўткан кунлар” романи доирасида иланишлар олиб бориб, 1984 – 1987 йиллар мобайнида мохир драматург Иззат Султон либреттоси асосида

2 парда 7 кўринишдан иборат лирик-фожиавий “Қумуш” операсини ёзиб тугатади. Муаллифга асар премьерасини ҳаётлик чоғида кўриш насиб этмади. 2017 йил дирижёр Камолдин Азимов бошчилигида Ўзбекистон давлат консерваториясининг “Мушқий театр студияси” томонидан композитор эскизлари асосида мавжуд клавир нота матни симфоник оркестрга қолғулаштирилиб, тингловчиларга ҳавола этилди.

Республика танловлари совриндори, ёш композитор Шерзод Собировни ўзбек адабиётига бўлган муҳаббати Абдулла Қодирийнинг “Ўткан кунлар” романи сари етаклади. Талабалик йилларида устози, маҳоратли композитор Ойдин Абдуллаева раҳбарлигида магистрик илҳомий имтиҳонида кенг жамоатчиликка мақкур роман асосида Симфония №2ни тақдим этди.

Ўзбекистон санъат арбоби, ЎзДҚ “Композиторлик ва қолғулаштириш” кафедраси фахрий профессори, атоқли композитор Мирҳалил Маҳмудов марҳум акасининг ғояси асосида “Қумуш” операсини (Усмон Азим либреттоси асосида) 2018 йилда ёзиб тугатади. 2019 йил 15 ноябрда Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон давлат катта академик театрида операнинг илк премьерасини бўлиб ўтди.

Абдулла Қодирий асарлари ижодкорлар учун чинакам илҳом манбаи. Ўзбек адабиётининг ёрқин юлдузи сифатида эътироф этиладиган адабиётшуноснинг бизга қолдирган мероси энг кўп мутолаа қилинадиган асарлар экани ҳам бежизга эмас. Асарларининг мавзу жиҳатида давр танламаслиги ёзувчининг улкан ютуғидир.

Бехоздобек ТУРСУНБОВ,
Ҳамид Олимжон кўкрак нишони ва қолғулаштириш кафедраси 3-босқич талабаси

Беш ташаббус ҳаракати

Энг эсда қоларли воқеа

Шу кунларда мамлакатимиз ёшлари учун йирик тадбир – Тошкент беш ташаббус ҳаракати кўтаринки муҳим воқеага айланди. Унинг очилиш маъносида қатнашган Маданият вазири О.Назарбеков гўшага жам бўлган, ўзларида ўт чақнаб турган, шўх-шодон ёшларни кўриб, диллари яйраганини, улар учун яратилаётган бугунги имкониятларга ҳавас қилганини таъкидлади.
– Интилувчан, иқтидорли ва илғор табиғат кизларни бир ҳудудда жамлаш, уларга танлаган йўналишларида қўлларини намоён этиш имконияти-

ни бериш мақсадидаги Беш ташаббус ҳаракати президентимиз томонидан ёшларга қаратилаётган эътиборнинг ёрқин намунасикидир, – дейди вазири.

Мазкур тадбирларда вазирлик томонидан ҳам санъат ва маданият йўналишининг бир қанча турлари бўйича танловлар ташкил этилиб, бу ҳаваскор ёшлар ўз иқтидорларини синовдан ўтказиши учун энг қулай фурсат бўлди. Тадбирнинг моҳияти ҳам айнан уюшмаган ёшлар орасидан истеъодларни излашдир. Танлов ғолибларига вазирлик таркибидеги олий таълим муассаса-

ларида ўқишга кириш учун 100 га яқин квоталар ажратилиши билдирилди.

– Дунёни ўзгартирувчилар шахслардир. Балки, бугунги уюшмаган ёшлар орасида санъат соҳасида революция қиладиган ёшлар бордир, шу боис тадбирда қатнашаётган ҳар бир иштирокчи биз учун муҳим, – дейди О.Назарбеков. – Тошкент Беш ташаббус ҳаракати орқали улғу мақсадларимизни амалга оширадиган, маррани катта олиб, Янги Ренессанс пойдеворини яратишга қодир минглаб Янги Ўзбекистон бунёдкорлари кашф этилишига ишончимиз қомил...

Финал

“Йилнинг энг фаол кутубхоначиси”

Куни кеча Хоразм вилоятининг Урганч шаҳрида “Йилнинг энг фаол кутубхоначиси” республика кўрик-танловининг финал босқичи бўлиб ўтди. Очилиш маросимида Маданият вазирининг биринчи ўринбосари Баходир Аҳмедов ҳам иштирок этиб, барчани ушбу тантанали кеча билан қутлади. Тадбирда, шунингдек, республика финалига келган кутубхона ходимлари ҳам иштирок этишди. Вазир ўринбосари уларнинг ўз касбига бўлган фидойилиги ва масъулиятини алоҳида

эътироф этиб, ҳар бири ғолибликка лойиқ эканини таъкидлади. Танлов натижаларига кўра, 1-ўрин – Фарғона вилояти кўзи ожизлар кутубхонаси Олтиариқ туман филиали бўлими мудири Шоирахон Шакирова, 2-ўрин – Сурхондарё вилоят кўзи ожизлар кутубхонаси услубчиси Муқаддас Норбоева, 3-ўрин – Навоий вилоят кўзи ожизлар кутубхонаси етакчи мутахассиси Дилдора Рўзиеваларга насиб этди.

Маданий-маърифий тарғибот

“Янги Ўзбекистонда эркин

Шу кунларда жонажон ватанимизнинг ҳар бир ҳудудида, энг чекка қишлоқларида ҳам “Янги Ўзбекистонда эркин ва фаровон яшайлик” шиори остида ёшлар фестиваллари, кўнгилочар тадбирлар ўтказилмоқда. Айниқса, ҳозирги пандемия кунларида каттага кичикка кўтаринкилик, байрамога кайфият улашайтган ушбу учрашувларда элимиз ардоғидаги шоиру ёзувчилар, маданият ходимлари, санъаткорларимиз иштирок этмоқда.

Сурхон заминидан янгради наво

Жумладан, Сурхондарёнинг Жарқўрғон ва Ангор туманлари ҳам бугун пойтахтдан келган азиз меҳмонларни қучоқ очиб кутиб олишди... Шунингдек, Бойсун туманидаги маданият марказида, “Омонхона” даволаниш масканидаги тадбирларда ҳам элимиз суйган таниқли санъаткорлар, шоирлар, бахшилар иштирок этишди. Унда Маънавият ва маърифат маркази Сурхондарё бўлими бошлиғи Наргиза Раҳматуллаева, таниқли шоир Эшқобил Шукур, истеъдодли санъаткор Ваҳоб Нортोजиев ўзларининг ижодлари билан тадбир иштирокчиларини хушнуд этишди. Тадбир сўнггида Ўзбекистон ва Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган артист Хосила Раҳимова томонидан куйланган қўшиқлар томошабинларни рақсга чорлади. Кумқўрғон туманидаги “Наврўз” истироҳат боғида эса чекка қишлоқларда ўтказилган тадбирларнинг якуний қисми бўлиб ўтди. Унда туман ҳокими Р.Ғафоров иштирок этиб, туман аҳлини ҳамда битирувчи ёшларни табриқлади. Эл ардоғидаги санъаткорлар ҳамда санъатимизнинг ёш вакиллари томонидан ижро этилган дилтортар куй-қўшиқлар дилларга фараҳ бахш этди.

Хайрли манзилларда хушвақт онлар

Бухоро вилоят Ғиждувон тумани “Наврўз” ўйингоҳида “Янги Ўзбекистонда эркин ва фаровон яшайлик” шиори остида тарғибот тадбири бўлиб ўтди. Унда хонанда Жасур Мавлонов, шоир Дилшод Ражаб, актёр Бегзод Шайматов ҳамда вилоятда фаолият юритаётган санъаткорлар, маданият ходимлари иштирок этишди. Маъмур анжуман кекса отахону онахонлар, уюшмаган ёшлар, аёллар дафтарида кирган хотин-қизлар ва бошқа аҳоли қатлампидан иборат томошабинларга жуда манзур бўлди. Тадбирни “Маърифат” тарғиботчилар жамияти аъзоси Шавкат Очилов олиб борди. Шунингдек, бундай тадбир Ромитан туман марказидаги “Хотира ва Истироҳат боғи”да ҳам ташкил этилди. Унда туман ҳокими Хуршид Тоҳиров, республика тарғибот гуруҳи аъзолари А.Абдурахимов, Ўзбекистон халқ артисти Мансур Тошматов, “Муқимий” театри актери Тоҳир Раҳимов ҳамда Ўзбекистон ёшлар иттифоқи вилоят Кенгаши раиси Ш.Тилавовлар иштирок этишди.

Концерт дастури олдидан туман ҳокими сўзга чиқиб, мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар ва янгиланишлар, инсон манфаатлари ва халқимиз, айниқса, ёш авлод фаровонлиги учун хизмат қилаётганини таъкидлаб, барчани ўзига хос шодийна билан табриқлади. Тадбирнинг бадиий қисмида пойтахтдан ташриф буюрган меҳмонлар ҳамда туман маданият бўлими ходимлари, ёш ижодкорлар томонидан ижро этилган бадиий чиқишлар ҳаммага хуш кайфият улашди. Республика тарғибот гуруҳи аъзолари Қорақўл тумани марказида кад ростлаган очик осмон остидаги тантаналар маркази — Амфитеатрда йиғилганларга жозибали куй-қўшиқлар тақдим этишди. Ўзбекистон халқ артистлари Ёқуб Аҳмедов, Эркин Комилов, Теша Мўминов, Муқаддас Холиқова, Зухра Ашурова, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ артистлари Ёдгор Саъдиев, Муҳаммадали Абдуқундузов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Марат Азимов, Саида Раметова, Раъно Ярашева; Актрисалар Дилноза Кубаева, Феруза Мустаева, Актёрлар Шарофиддин Музропов, Мироллим Қиличевлар Олот ва Қорақўл туманлари аҳолиси ҳамда фахрийларига мазмунли маданий хордиқ улашдилар.

Андижонликлар учун маданий хордик

Андижон вилояти маданият бошқармаси ҳамда қатор ташкилотлар, олий ўқув юрларининг профессорлари, ўқитувчилари ҳамда таниқли санъаткорлар, шоир ва ёзувчиларидан ташкил топган тарғибот гуруҳи Андижон вилояти Хонобод шаҳри, Балиқчи туманига ташриф буюриб, ижодий учрашувлар ўтказилди. Ўзбекистон давлат филармонияси Андижон вилояти бўлинмаси хонандалари Наргиза Йўлдошева ҳамда Санжарбек Омоновлар ижросидаги куй-қўшиқлар эса томошабинлар олқишига сазовор бўлди. Шундай тадбирлардан бири Пахтаобод тумани 25-БМСМда ҳам бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъаткор Муҳсинбек Мўминов ҳамда эл суйган хонанда Ғанишер Абдуллаевларнинг иштироки ҳамда бетақрор ижролари йиғилганларда кўтаринки кайфият уйғотиб, унутилмас таассуротлар қолдирди. Тадбирда туман ҳокими ва прокурори ҳам иштирок этишди.

Хамкорлик

Янги Ўзбекистоннинг ижодкор фарзандлари

Нукус шаҳар 22-БМСМ халқ ижодиёти бўлими ўқитувчиси У.Жусуповнинг ўқувчилари ҳамда Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтининг Нукус филиали талабалари иштирокида "Янги Ўзбекистоннинг ижодкор фарзандлари" номли концерт дастури бўлиб ўтди.

Тадбирда мактаб директори А.Тажимуратов, ЎзДСМИ Нукус филиали доценти, Қорақалпоғистон халқ

бахшиси Г.Аҳимбетова ва ота-оналар қатнашдилар.

Аҳамиятли жиҳати шундаки, эндиликда ҳар икки таълим маскани ўртасида тизимли равишда ўзаро илмий-амалий, маданий-маърифий ишлар бўйича ҳамкорлик йўлга қўйилди.

Яқиндагина Испаниянинг Коста Брава шаҳрида ўтказилган "Arts of Costa Brava" халқаро санъат фестивалининг миллий ижрочили

йўналишида биринчи даражали диплом соҳиби бўлган А.Муратбаевнинг устози У.Жусупова ташаббуси билан йўлга қўйилган ушбу ҳамкорлик таълим самарадорлигини янада оширишга хизмат қилади.

Тадбир давомида ижро этилган куй-қўшиқ ва рақслар йиғилганларда катта таассурот қолдирди.

Асилбек ҚОЛКАНАТОВ,
ЎзДСМИ Нукус филиали талабаси

Фахр ва ифтихор!

"Мустақиллик тенгдошиман"

Мустақиллик – олий неъмат. Ватанимиз истиқлолга эришганига ҳам 30 йил тўлди. Бу мустақиллик йилида дунёга келган гўдақ улғайиб, 30 ёшни қаршилади, деганидир. Мамлакатимиз мустақиллигининг 30 йиллиги арафасида кутлуг байрам муносабати билан "Ўзбекконцерт" давлат муассасаси томонидан "Мустақиллик тенгдошиман" лойиҳаси тақдим этилмоқда.

Ушбу лойиҳада айнан мустақиллигимизнинг илк йилида туғилган хонанда, бастакор, созанда, бошловчи ва бошқа истеъодларнинг ижодий фаолияти билан яқиндан таништириб борилади. Демак, "Мустақиллик тенгдошиман" лойиҳасининг илк ижодкори – "Фарҳод ва Ширин" дуэтидаги ёш истеъодли хонанда Фарҳод (Давронхўжа Сулаймонов) бўлади.

Давронхўжа Сулаймонов (Фарҳод ва Ширин) – 1991 йилда Бухоро шаҳрида туғилган. Болалигидан кўшиқ куйлашга қизиқиши катта бўлган. У 1995 йил, яъни 4 ёшида "Ўзбекистон ватаним – маним" кўрик-танловида ватан мавзусидаги илк кўшиғи билан иштирок этиб, кўпчиликнинг эътиборига тушган. 2009 – 2013 йилларда Ўзбекистон давлат консерваториясини тугатган.

Хонанда Аҳад Сулаймонов, Дилором Омонлаева сингари устозлар қўлида таҳсил олган. У ўзбек мумтоз адабиёти вакиллари Маҳтумқули, Ҳофиз Шерозий каби забардаст шоирлар ижодидан фойдаланади. Репертуаридан ватан, ҳаёт, севи ва муҳаббат мавзусидаги кўшиқлар кенг ўрин олган. Бугунги кунгача 10га яқин ватан мавзусидаги кўшиқлар куйлаган.

Фарҳод юртимизда бўлиб ўтадиган барча тадбирларда фаол қатнашиб келади. 2020 йилда Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирилик томонидан таъсис этилган "Маданият ва санъат фидокори" кўрак нишони билан тақдирланган.

Ёш хонанда шу юртнинг фарзанди эканидан фахр ва ифтихор туйғусини туюди. Унга муносиб ўғлон бўлишга доим интилиб яшайди. Мустақил Ўзбекистонимизнинг гуллаб-яшнашига ўз ҳиссасини қўшишга астойдил бел боғлаб, бу йўлда энг сара ижод намуналари билан элга хизмат қилишга ҳар доим шай.

ва фаровон яшайлик"

Самарқандда янграган куй-қўшиқлар

Республика тарғибот гуруҳи аъзолари маҳаллаларда аҳолининг кайфиятини кўтариш, уларда меҳр-оқибат ва шукроналик туйғуларини янада кучайтириш, миллий санъатимиз турларини оммалаштириш мақсадида Самарқанд вилоятининг Жомбой, Каттақўрғон туманларига ташриф буюришди. "Янги Ўзбекистонда эркин ва фаровон яшайлик" шиори остида ўтказилган тадбирда бир қатор эл ардоғидаги санъаткорлар, ёзувчи, шоирлар ва эстрада хонандалари иштирокида ижодий учрашувлар бўлиб ўтиб, концерт дастурлари намойиш этилди.

Концерт кўргазмага уланди

Республикамиз бўйлаб саёхатга чиққан тарғибот гуруҳининг бир қанча аъзолари Тошкент вилояти Оҳангарон шаҳри ва туманларида бўлишди. Элимиз ардоғидаги санъаткорлар Расулхон Қодирхонов, Гулноза Саидова, Ўзбекистон Ёзувчилар уюмси аъзолари Темур Убайдулло ва Мирхон Мираҳмедовлар томошабинларга кўтаринки кайфият тақдим этилдилар. Шунингдек, меҳмонлар мактаб ўқувчилари томонидан ясалган буюмлар кўргазмаси билан танишишди.

Сирдарёнинг Сайхуни томон...

Тарғибот гуруҳининг навбатдаги манзили Сирдарё вилояти Сайхунобод тумани "Шодлик" маҳалласида жойлашган Сайхунобод маданият ва истироҳат боғи бўлди.

Тадбирнинг бадиий қисмида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Шамсиқамар Мансурова, хонанда Шоира Отабекова, Сирдарё вилояти мусикали драма театри актёрлари Назмиддин ва Нуриддин Назаровлар, актриса Зулфия Эшмуродова, ихёл мукофоти совриндори Шаҳноза Отабоева ҳамда хонандалар Бурхон Ҳанов ва Элвира Мамутовалар ўз чиқишлари билан дилларга қувонч бағишладилар.

Шунингдек, Гулистон шаҳар Улуғбод маҳалласи 12-умумтаълим мактабида бўлиб ўтган тарғибот тадбирларида шоирлар Ашурали Боймурод, Ахтамқули, Ниҳол мукофоти совриндори Абдували Ражабов, Вилоят мусикали драма театри актёри Қандиёр Рустамов, шаҳар маданият бўлими ходими Хусан Кучмуродов, овоз оператори Мурод Юсупов, хонанда Муҳаммад Раҳматовлар томошабинларни гўзал ижролари билан бахраманд этишди.

Музейлар кунда

Ажойиб тадбирлар

Музейлар нафақат маданий қадриятлар намойиш этиладиган жой, балки бизни ўтмиш саёҳатига чорловчи йўлбошич ҳамдир. Ўзбекистон музейлари 1130 йиллик тарихга эга. Бугунги кунда мамлакатимиз миқёсида мунтазам фаолият юритаётган 1200дан зиёд турли йўналиш ва соҳалардаги музейлар ташриф буюрувчиларни мамнун қилиб келмоқда. Жумладан, Фарғона вилояти тарихи ва маданият музейи ҳам. 18 май – Халқаро музейлар кун мунсабати билан бу масканда “Очик эшиклар кун”,

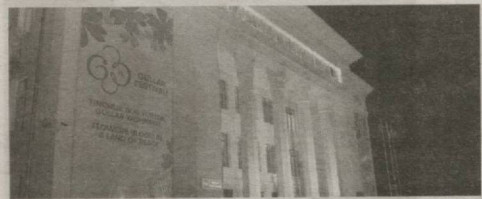
“Халқ амалий санъати дурдоналари” мавзусида қизиқарли маҳорат дарслари, музейнинг ноёб дурдоналари асосида кўчма кўرғазмалар борчаги, музей ходимлари учун “Ўз касбининг фидойилари” номли бир-бирдан ажойиб тадбирлар ташкил этилди. “Музейда эл суйган санъаткорлар” лойиҳаси доирасида ўтказилган тадбирга кўплаб мухлисларга эга хушовоз хонанда Акмал Саъдихонов ҳамда вилоят маданият бошқармаси бошлиғи ўринбосари Э.Уриновлар меҳмон сифатида та-

лиф этилди. Тадбирни музей директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари К.Сатторов кириш сўзи билан очиб, барча ҳамкасбларни байрам билан қутлади ва келгуси ишларида омадлар тилади. Кеча давомида Акмал Саъдихонов томонидан қуйилган кўшиқлар барчага кўтаринки кайфият бағишлади. **М.ТОШБОЛТАЕВА, Э.ЎТАНОВА, Фарғона вилояти тарихи ва маданият давлат музейи ходимлари**

Ешлар оқшоми

Очик осмон остида

20 май кун Наманган шаҳар ҳокимлиги, Ешлар ишлари Агентлиги вилоят бошқармаси ҳамда шаҳар Маданият бўлими ҳамкорлигида Наманган ешлар маркази майдонида “Ешлар оқшоми” кўтаринки кайфиятда ўтказилди. Очик осмон остида ташкил этилган оқшомга жамланган ешлар унутилмас онларга гувоҳ бўлишди. **Наманган шаҳар ҳокимлиги ахборот хизмати**

Истеъдод

Бўлғуси актёр ва актрисалар

22 май кун Кўқон шаҳар мусиқали драма театрида шаҳар ҳокимлиги томонидан ташкил этилган “Еш актёр ва актрисалар” кўрик-танловининг шаҳар босқичи якунига етди. Ўқувчи-ешлар тайёрлаб келган масал, монолог, тест синовлари ва тақдир санъати ижодий ишларини Кўқон шаҳар мусиқали драма театрининг устоз актрисалари – Ўзбекистон халқ артисти Ш.Раҳматуллаева, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Х.Умарова, етакчи вокал артисти О.Бегматов, вокал артисти М.Қодировалар одилона баҳолаб боришди. Шаҳар ҳокими Маъруфжон Усмонов эса танлов совриндорларини фахрий ёрлик ва қимматбахо совғалар билан тақдирлади.

Ватанпарварлик руҳида

Ёшлар фестивали

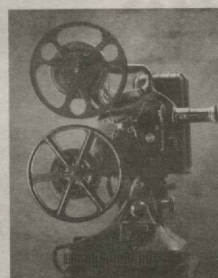
Фориш тумани маданият марказида ёшлар билан ишлашнинг янгича тизимини жорий этиш ҳамда уларни Ватанга муҳаббат, миллий анъана ва қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш, соғлом турмуш тарзини кенг тарғиб қилиш ҳамда Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари таркибида хизмат кўрсатишга тайёрлаш мақсадида ҳарбий ватанпарварлик руҳидаги “Ёшлар фестивали” ташкил этилди. Мазкур ташаббус туман ҳокимлиги, маданият ҳамда мудофаа бўлиmlари ҳамкорлигида амалга оширилди.

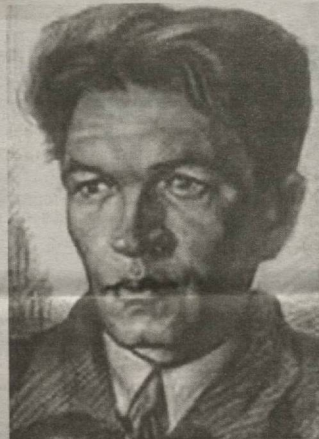
Тадбир бошланишидан олдин томошабинларга ҳарбий оркестр жамоаси, хизмат итлари ва замонавий хизмат техникалари, автомобилларнинг кўрғазмалари сафи намойиш этилди. Тантанали маросимда туман ҳокими Икром Матиев ва Жиззах горнизони бошлиғи ўринбосари подполковник Зиёдулла Мамажоновлар сўзга чиқиб, фестивалнинг мақсади, ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш борасида амалга оширилаётган ишларга тўхталди. Кечада маданият маркази санъаткорлари иштирокида ташкил этилган концерт дастури ҳамда туман спорт мактаби ўқувчилари, ҳарбий оркестр жамоаси, ҳарбий хизматчилар томонидан намойиш этилган жанговар машқлар барчага бирдек манзур бўлди. **Л.ҲАКИМОВА, марказ мутахассиси**

Киносанъатимиз ривожини йўлида...

Ўзбек овозли кинематографиясининг асосчиси, режиссёр, актёр ва сценарийчи Александр Усольцев Граф 1901 йил 18 июнда Россия империясининг Приморский вилоятида темир йўл муҳандиси оиласида туғилган. Еш режиссёр 1919-1920 йиллар Барнаул механика коллежида ўқиш баробарида ҳаваскор актёр сифатида ижодий гуруҳларда роль ижро этиб юрди. Ижодкор 1920 йилда “Кизил армия” сафида хизмат ўташ билан бирга қатор спектаклларда қатнашди ҳамда ҳарбий театр режиссёри сифатида фаолият юрита бошлади. 1923 йилга келиб, Усольцев Умум-россия Давлат кинематография институтига ўқишга киради.

Экранни тилга киритган режиссёр

Ўзбекистонда овозли фильмлар яратиш 30-йилларнинг иккинчи ярмидан бошланган. Бу вақтгача совет овозли фильмларидан “Ҳаётга йўлланма”, “Олтин тоғлар” картиналари экранлаштирилган эди. Москвадан Тошкентга келган ёш режиссёр Александр биринчи ўзбек овозли фильм “Қасам”ни суратга олиш ишларини бошлади. Ижодкор ўзбек кинематографчиларига ҳам овозли кино сирларини ўргатишни мақсад қилади. Режиссёр кино санъати тўғрисидаги очиб, ёш кино ихлосмандларига кинодраматургия, актёрлик, режиссёрлик сирларини ўргатиб бориди. Бунда унга Н.Ғаниев, Е.Петров, Д.Жеряков, Э.Ҳамроев, А.Булинский, Р.Пирмухаммедов каби тажрибали санъаткорлар яқиндан ёрдам беришди. Овозсиз фильм даврида театр актёрлари фильмга жалб қилинмас эди, лекин режиссёр бу анъанани бузган ҳолда “Қасам” фильми актёрлар жамоасини айнан театр актёрларидан тузди. Киношунос олим Ҳамидулла Акбаровнинг айтишича, бу фильм учун ёзилган биринчи сценарий “Мешкоб авлоди” деб номланган бўлиб, унда муаллиф Эль-Регистон экзотик унсурларга катта ўрин берган. Реалистик анъаналарга ҳамшира содик бўлган режиссёр Усольцевни бундай сценарий қониқтирмагани табиий. Шу сабабдан ер-сув ислохоти даврида ўлкамада бўлиб ўтган воқеалар ҳақида ҳикоя қилувчи бадий сценарийни Г.Кудрявцев ва И.Ивановга топширади. Усольцевнинг нияти қаҳрамонлар ўртасидаги муносабатга урғу бериш ҳамда кескинликини кучайтириб бориш бўлган. Биринчи сценарийда эса муаллиф фақат чиройли жойлар, натурани кўрсатиш билан чекланган эди. Драма шаклидаги ушбу фильм ер ва сув ислохотларида давом этаётган аёвсиз синфий кураш кетаётган ўзбек қишлоғининг ҳаёти, камбағаллар ва бойлар ўртасидаги антагонистик қарама-қаршилиқлар, паранжи ташлаш ҳамда эзилган қаҳрамоннинг ўз ҳақхукуки учун курашга киришиши мавзусида бўлган. 1937 йили экран юзини кўрган ушбу фильм ўзининг бадий қиммати билангина эмас, балки ер-сув ислохотида авж олган синфий курашни ёрқин ифода этганлиги учун ҳам миллий киносанъатимизда муҳим ўрин эгаллади. Фильмнинг бош қаҳрамони Азим ҳаётийлиги билан инсонни ҳайратга солади. Актёр А.Исмаилов ўз

холатлар актёрлар ўртасидаги қарама-қаршилиқлар, характерлар, ички портлаш сўзга кўчди. Бу фильм орқали миллий актёрлик маданияти, ўзбек ҳаёти ва психологияси муфассал акс этди, ижтимоий қарама-қаршилиқлар асосида қурилган драматургия намоян бўлди. Бу фильм ўзбек кино тарихида тубдан бурилиш ясади. Кино арбобларини шарқий экзотизмга бўлган эҳтиросларидан воз кечишга ва замонавий мавзуларни ўзлаштиришга ундади. Ушбу фильм устида ишлаш жараёнида замонавий кино тилида гаплашадиган кадрлар ўсди, янги истеъдодлар пайдо бўлди, кинематография ва театр ўртасидаги муносабатлар мустаҳкамланди ва ниҳоят, ўзбек киносининг янада ривожланишини таъминлайдиган моддий-техник асослар яратилди. Александр Усольцев Граф ўзбек кинематографияси тарихида экранни тилга киритган режиссёр сифатида ўчмас из қолдириди. У режиссёрлик фаолияти давомида 13та фильм суратга олади. “Ташвиш” (“Тревога”) 1927, “Ҳалокат” (“Катастрофа”) 1927, “Яшил шовкин” (“Зелённый шум”) 1928, “Ҳаёт кулади” (“Смеётся жизнь”) 1928, “Улим хайдовчи” (“Перегон смерти”) 1929, “Ёлғиз қолган одам” (“Человек остался один”) 1930, “Аноҳа” (“Аноха”) 1932, “Қасам” (“Клятва”) 1937, “Портрет ҳақида ўйлаш” (“Размышление о портрете”) 1960, “Қадимги Кремль собори” (“Древние соборы Кремля”) 1961, “Архитектура, вақт ва энг зун кўча ҳақида” (“Об архитектуре, времени и самой длинной улице”) 1969) каби фильмлар шулар жумласидан... Шунингдек, “Хатар” (“Тревога”), “Ким кимни?” (“Кто кого?”) 1925 (Лёва Алейников), “Аёл” (“Жена”) 1927, “Ҳалокат” (“Катастрофа”) 1927, “Тенг томонли учбурчак” (“Равносторонний треугольник”) 1927) каби фильмларда нафақат режиссёр, балки актёр сифатида ҳам роль ижро этади. 1945-1946 йилларда ижодкор “Москва”да режиссёр, 1946-1950 йиллар “Союзспортфильм”да ГДР (Германия Демократик Республикаси) ваколатли вакили, 1950 йил “Моснаучфильм” (ҳозирда “Центрнаучфильм”)да режиссёр сифатида ишлаган. Александр Усольцев Граф 1970 йил Москвада вафот этади. **Сарвиноз ПАРДАЕВА, Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти 3-босқич талабаси**

Танлов

“Ёш мақом ижрочилари”

Жорий йил 29 апрель – 8 май кунлари Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган Юнус Ражабий номидаги “Ёш мақом ижрочилари” I-Республика кўрик-танловининг якуний натижалари эълон қилинди.

Унга кўра, “Мақом қолғу ижрочилиги” йўналиши бўйича (най, кўшнай, сурнай) Сурхон-

дарё вилояти намунали мақом ансамбли созандаси Эркин Рамазанов I-уринни кўлга кири-тиб, Маданият вазирлигининг дипломи ва 9 млн. 800 минг сўм миқдоридagi пул мукофоти билан тақдирланди. Шунингдек, Сурхондарё вилояти намунали “Мақом” ансамбли хонандаси Дилдора Ғаффорова аёллар

ўртасида “Энг ёш мақом хонандаси” йўналиши бўйича диплом ҳамда вилоят мақом ансамбли бадиий раҳбари Зариф Махмадалиев Маданият вазирлигининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар.

У.НОРБОЕВ,

Сурхондарё вилояти маданият бошқармаси бошлиғи в.б

Ташаббус

Соҳа ривожини йўлида

Хоразм вилояти маданият бошқармаси бошлиғи Хамиджон Сапаев Қўшқўпир туманидаги 10-болалар мусиқа ва санъат мактаби фаолияти билан яқиндан танишди.

Ташриф давомида педагог ходимлар билан мактабдаги ўқув жараёнини яхшилаш, таълим сифатини юқори даражага кўтариш каби масалаларда суҳбатлашди. Шунингдек, назарий фанларни чуқур ўқитиш, ўқувчиларни ҳам амалий, ҳам назарий жиҳатдан етуқ мутахассис қилиб тайёрлаш юзасидан тавсия ва топшириқлар берди.

Бундан ташқари, дарс жараёнида янги усулларни қўллаш бўйича маҳорат дарслари ўтказди.

Хоразм вилояти маданият бошқармаси ахборот хизмати

Танлов

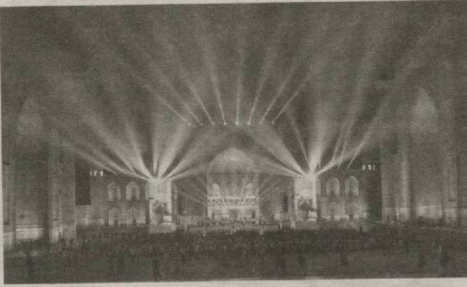
“Рақслар жилоси”

Жорий йилнинг 20 май куни Сурхондарё вилояти Шўрчи туманидаги 7-болалар мусиқа ва санъат мактабида туман ҳокимлиги ва маданият бўлими билан ҳамкорликда “Рақслар жилоси” кўрик-танлови бўлиб ўтди.

Икки ёш тоифасида – 10 – 16 ва 17 – 25 ёшгача бўлган ёш раққос ва раққосалар Фарғонача, Хоразмча, Бухороча, Ҳиндча каби миллий рақсларни маҳорат билан ижро этишди ва улар ҳакамлар ҳайъати томонидан баҳолаб борилди.

Ғолиб деб топилган иштирокчилар ташкилотчиларнинг диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

Хайрия концерти

Регистонда янграган хориж наволари

Самарқанд шаҳридаги Регистон майдонинда Россия халқ артисти, дирижёр ва скрипкачи, маэстро Владимир Спиваков бошчилигидаги Россия миллий филармониясининг хайрия концерти бўлиб ўтди. Маданият вазирлиги хузуридаги Ма-

даният ва санъатни ривожлантириш жамғармаси ҳамда Алишер Усмоновнинг “Санъат, фан ва спорт” хайрия фонди ҳамкорлигида ташкил этилган мазкур концертда 2000 мингдан ортиқ меҳмонлар қатнашди.

Тарихий Регистон узра жаранг сочган “Manon Lesko” операсидаги Intermezzo, “Adrienne Lecouvreur” операсидан Adrienning ariyasi (“Ecco respirare appena...”), “Arlesianca” опералари томошабинлар қалбига завқ бағишлади.

Онлайн фестивал

“Сени куйлаймиз, замондош!”

26 май куни шу номдаги Ўзбекистон театрларининг VI Республика онлайн кўрик-фестивали иш бошлади. Мазкур фестивал 2011 йилда таъсис этилган бўлиб, ҳар икки йилда бир марта ўтказилади.

Ушбу тантанали тадбир жорий йилнинг 26 – 30 май кунларига режалаштирилган. Мақсад Ватанимиз мустақиллиги, миллий кадриятларимиз ва юртимизда олиб борилаётган улкан бунёдкорлик ишларини тарафдорлик, юрт тинчлиги ва ободлиги йўлида фидокорона меҳнат қилаётган, илғор фикрли замондошларимиз образлари акс этган замонавий мавзулардаги спектакллари, ўзаро ижодий тажриба алмашиш майдонини яратишдир. Бу салғи фестивалда 9 та давлат театрлари турли мавзудаги замон қахрамонлари акс этган спектакллари билан иштирок этмоқда.

Спектакллар – facebook, youtube, telegram каби ижтимоий тармоқлар орқали намоиш этиб борилади.

Ҳисобот концерти

“Истеъдод”нинг жозибаси

21 май, жума куни Қўқон шаҳридаги 6-болалар мусиқа ва санъат мактабида Шохсанамхон Худойбердиева раҳбарлигида ташкил қилинган “Истеъдод” рақс гуруҳининг “Рақс сеҳри” деб номланган йиллик ҳисобот концерти ўтказилди. Шохсанамхон ва гуруҳ аъзоларининг йил давомида қилган меҳнатлари, изланиш ва интилишлари натижасини кўрсатган мазкур концерт мактаб раҳбари Б.Усмонов ва ўринбосари ёрдами, қўллаб-қувватлаши туфайли жуда мароқли ўтди.

Номига муносиб гуруҳнинг истеъдодли раққосалари саҳнага кўтарилганда улардаги жозоба, нигоҳларидаги хушчақчақлик, рақсга бўлган меҳр-муҳаббат бир зумда барчани ўзига жалб этди. Рақс сеҳрига ошффта қалбларни завқ-шавққа тўлдирган концерт иштирокчиларини томошабинлар давомли қарасқлар билан узоқ олқишлашди.

Концертга ташриф буюрган ота-оналар, ўқитувчи ва ўқувчилар ёш раққосаларнинг иштиёқи, ғайрат-шижоатидан мамнун бўлишди.

Тарғибот тадбири

“Соғлом маҳалла – соғлом кўча”

22 май куни Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 30 йиллигига бағишлаб “Янги Ўзбекистонда эркин ва фаровон яшайлик!” деган ғояни ўзида мужассам этган “Соғлом маҳалла – соғлом кўча” лойиҳаси доирасида Гулистон туманида тарғибот тадбири бўлиб ўтди.

Унда Сирдарё вилояти мусиқали драма театри ижодкорлари И.Қурбонов, Ҳ.Исоқов, Б.Бойзоқов ҳамда С.Ҳошимжоновалар фаол иштирок этдилар.

Кўшалок тантана

Сурхондарёга ташриф

25 май куни Сурхондарё вилоятида ўтказилаётган маданий-марифий тадбирлар, айниқса, мактаб ўқувчилари учун эсда қоларли бўлди. Боиси улар кўшалок тантаналарни нишонламоқда.

Шу куни Жарқўрғон ва Ангор туманлари пойтахтдан борган меҳмонларга ўз бағрини очди. Пандемия даврида маданий кўнгилочар тадбирларга халқимизнинг эҳтиёжи ортган эди. Шу боисдан санъат ва маданият вакилларининг ташрифи сурхондарёликлар қалбига чексиз қувонч улашди.

Мукофот

“Энг
яхши
ёш олим –
2021”

Ўзбекистон давлат хореография академияси хореография санъати факультетининг санъатшунослик йўналиши 3-босқич талабаси Рустам Пардабоев Қозоғистон Республикаси Нурсултон шаҳрида ўтказилган “МДХнинг энг яхши ёш олимлари – 2021” халқаро танловида 14 мамлакат ичидан мадани-

ят йўналиши бўйича қатнашиб, фахрли 1-ўринни эгаллади. Ушбу лойиҳадан асосий мақсад – МДХ давлатларининг олий таълим муассасалари талабаларини қўллаб-қувватлаш, илм-фан, техника ривожланишига ҳисса қўшаётган ёшларни аниқлаб, уларни муносиб рағбатлантиришдир.

Танлов натижаларига кўра, Рустам Пардабоевнинг илмий ишлари, кўлга киритган ютуқлари ва танлов давомидаги саралаш жараёнлари ҳисобга олиниб, 1-ўринга муносиб топилди ва “МДХнинг энг яхши ёш олими – 2021” ёзуви туширилган кўкрак нишони ва 1-даража-ли диплом билан тақдирланди.

Икки оға-ини эл

Қорақалпоқ халқ байрамлари

Тарих саҳифаларини арақлар эканмиз, ўзбек ва қорақалпоқ халқлари қадим замонлардан бери биродарликда ёнма-ён яшаб келаётганига гувоҳ бўламиз. Толе ва тақдири ҳам бир бўлган бу эллар – гўё бир китобнинг икки саҳифаси, бир даракнинг икки новдасидек, деб таърифланишида жон бор. Бу халқлар ўтмишида умумий душманга қарши биргаликда кураш олиб борганлар, озодлик учун жангларда қатнашганлар, бири учун иккинчиси кўксини қалқон қилган биродарлардир. Уларнинг ҳаёти, орзу-интилишлари бир хил. Бугунги кунда ҳам бир дарёдан сув чиқариб, деҳқончилик қилаётган оға-ини халқлардир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Қорақалпоғистон Республикасида ижтимоий-иқтисодий ислохотларнинг бориши, халқимизнинг ҳаёт даражаси ва сифатини янада оширишга қаратилган бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишлари билан яқиндан танишиш, халқ билан учрашиш ва мулоқот қилиш жараёнида “Мен нафақат ўзбек халқининг, балки қорақалпоқ халқининг ҳам фарзандиман!”, деб таъкидлаган эди.

Адабий-маданий алоқаларимизнинг замири қадим замонлардан бошланган, қорақалпоқ ва ўзбек халқларининг шоирлари бир-бирларига устозу шогирд бўлиб келишган.

Қорақалпоғистон ўтмиши мамлакатимизнинг барча қадимий минтақалари тарихи каби жуда бой, хилма-хил ва қизиқарлидир. Бу заминни ўзига хос археологик топилавлар қўриқхонаси дейиш мумкин. Чунки, бу ерда кишилар диққатини тортадиган, хайратлантирадиган кўплаб археологик ёдгорликлар мавжудки, улар ўта ноёблиги ва мафтункорлиги билан ажралиб туради.

Тарихчи олимлар ва археологларнинг қайд этишича, қорақалпоқ заминида байрам ва томошаларнинг илк унсурлари инсоният пайдо бўлган давр билан тенг қиёсланади. Мана шу давр ичида қорақалпоқ халқ байрамлари юзага келиб, тараққий топди ва ҳозирги кундаги қиёфада гавдаланмоқда.

Қорақалпоқ байрамлари тарихини ўрганишда тўлалигича, воқеа-ҳодисаларни бири-бири билан боғлаб, бир бутунликда кўриш тақозо этилади.

Бирок биз байрам ёки маросим ҳақида фикр-мулоҳаза юритилаётган бўлса, ана шу даврнинг ўзига хос хусусиятини англаб олиб,

уни кўрсатишни талаб қилади. Диалектик методга кўра, байрамнинг тарихий жараёнини умумийлик ва алоҳидалик ҳодаларидан келиб чиққан ҳолда тушуниш лозим.

Диалектик метод қорақалпоқ байрамлари, аввало, Ўрта Осиё, қолаверса, жаҳон халқлари байрамлари билан боғлиқ ҳолда ўрганишни тақозо этади. Чунки мавжуд бўлган ҳар бир халқ, миллат ёки элат фақат ўзига хос хусусиятлари билан бутун инсоният тараққиётида умумий боғланишдадир.

Ҳақиқатан, қорақалпоқ халқининг сиёсий, ижтимоий-иқтисодий ва маданий ривожланиши жаҳон тараққиётининг ажралмас қисмидир. Негаки, энг қадимги даврлардан бошлаб яқин ўтмишга қадар Ўрта Осиё, Шарқий Туркистон, Еттисув, Эрон, Афғонистон, Шимолий Ҳиндистон каби ҳудудлар ўртасида ягона иқтисодий ва маданий макон мавжуд эди.

Қорақалпоқ байрамларини ўрганишда тарихийлик методи ҳам алоҳида ўрин тутади. У содир бўлган воқеа-ҳодисаларни ўрганишда кетма-кетликни талаб қилади. Бир воқеа-ҳодиса билан бошқасининг сабаб ва оқибатли боғланиши ҳам кўрсатилади. Тарихийлик воқеа-ҳодисаларни қай тарзда содир бўлганлигини, жамият ривожланишида айрим шахслар ва уларнинг роли тўғрисида ҳаққоний фикр юритишга ўргатади.

Байрамлар халқнинг ўтмишига, ҳозирги замон ва келажикга тарихий жараён сифатида, ўтмиш – ҳозирги замонни тайёрлайди, ҳозирги замон – келажикни яратади, деган тараққиёт қонуни асосида қарашини талаб қилади. Бўлиб ўтган тарихий маданий жараёнларни, аجدларимиз қолдирган улкан меросни қанчалик чуқур ва ҳар томонлама мукамал ўргансак, англаб етсак ҳамда кенг тарғиб қилсак, ҳозирги замонни шунчалик тушуниб, келажикни ёрқин

таставвур этамиз.

Тарихий манбалар ва тадқиқотчиларнинг шохидлик беришича, халқ байрамлари намуналари инсониятнинг илк томоша унсурлари, яъни овчилик ўйинлари пайдо бўлган даврдаёқ вужудга келган.

Инсоният қадим-қадимдан ўз даврига хос турмуш тарзига, моддий ва маънавий маданиятига, яъни маълум даражадаги цивилизацияга эга бўлган. Даврлар ўтиши билан инсоният цивилизацияси даражаси ўсиб, ривожланиб, такомиллашиб борган.

Бу жараён одамларнинг меҳнат қилиш усули қай даражада моддий ва маънавий бойликларини яратиб ҳамда кўпайтириб бориши билан боғлиқ кечган.

Марказий Осиё халқларининг асосий урф-одатлари, маросим ва байрамлари коинот, табиат, фалсафа ва меҳнат фаолияти билан боғлиқ. Аجدдоларимиз борлиқдаги тўрт муҳим нарса (қуёш, ҳаво, ер, сув)ни аниқлаш билан бир қаторда, улар билан боғлиқ тўрт улуг кунни ҳам белгилаб, нишонлашга одатланган. Масалан, табиат уйғониши, кун-тун тенглиги, дала ишларининг бошланиши – наврўз, ёзда – сувга эҳтиёж кучайганида – Ангом (Вахшангом) (сув байрами), кузда – Мехржон (Чир-руж, Ним сарда), кишда энг узок тун ва қисқа кун бўлганда, совуқ кунда (қишги чилла) Сада-Олов каби байрамларни уюштиришган.

Бу байрамлар диний маросим шаклида ўтиб, улар Ахурамазда шарофига бағишланган ибодат билан бошланган. Кейин хурсандчилик, ўйин-кулги бўладиган зиёфат ўтказишган.

Қорақалпоқ байрамлари фольклор, анъаналар билан тигиз боғлиқлиги ҳақида илм-фанга асосланиб айтишимиз мумкин. Бу элнинг келиб чиқиши, этнографик яшаш тарзи, фольклорини ўрганган олимлардан С.Камалов, Т.А.Жанко, Қ.Айимбетов, Р.Қосбергенов, У.Шалекенов, М.Мамбетуллаев, В.Ягодин, Х.Эсбергенов, А.Алламуратов, О.Юсупов, М.Қарлибаев, А.Қудияровларнинг илмий меҳнатларини кўрсатиб ўтсак бўлади.

Ўзбекистон Республикасининг мустақиллиги қорақалпоқ халқ ижодиётига, байрам, маросимларига янги давр эшикларини очиб берди. Эски тузум даврида унутилиб кетган халқ байрамлари, санъати қайта тикланди. Халқ ижодиёти давлат томонидан қўллаб-қувватланиб, ижодкорлар, истеъоддорлар маънавий ва молиявий жиҳатдан рағбатлантирилди. Янги марраларни забт этишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилди.

Шу боис ҳозирги пайтда Ўзбекистон Республикаси пойтахти – Тошкент шаҳрида бўлиб ўтадиган миллий байрамларда қорақалпоқ фольклор жамоалари, санъаткорларнинг чиқишлари бетакрорлиги, жозибдорлиги билан алоҳида ажралиб туради. У қадимий ва ўзига хосдир.

Ҳозирда “Айқулаш юлдузлари” фольклор этнографик ансамбли балетмейстери, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ артисти П.Мадреймов йигит-қизлар рақсларида ушбу нақшлардан фойдаланиб, қорақалпоқ миллий рақс санъатини яратди. Рақсдаги ҳар бир

ҳаракати чуқур маънога эга.

Байрамларда ҳам этнографик, фольклор, халқ ўйинлари муҳим аҳамият касб этган. Боси, байрам кунлари халқ яхши кийимларини кийиб, бир-бирини табриқлашган. Сайлар бўлган ва байрамлар жиров, бахчисиз ўтмаган.

Хулоса ўрнида шунга таъкидлаш жоизки, барча халқлар урф-одатларида эзгулик ҳамда инсонпарварлик истаклари мужассам. Зеро, урф-одат ва анъаналар – миллат кўзгуси демас!

Дилфузахон ҚҶҚОРОВА,
Ўзбекистон давлат санъат ва маданият
институтини магистранти

МАДАНИЯТ ОУБНА ИНДЕКСИ: 285

МУАССИС:
“Dildosh media” МЧЖ,
ҳамкор:
Ўзбекистон
Республикаси
Маданият вазирлиги

Бош муҳаррир
Дилбоҳор Худойбердиева

Тахрирот манзили:
100029, Тошкент шаҳри, Тарас
Шевченко кўчаси, 1.
Тел.: Факс: (371)-256-04-54

Газета ҳафтанинг пайшанба куни чоп этилади.

Газета Ўзбекистон
Мабуот ва ахборот
агентлиги томонидан
10.04.2018 й. 0803 рақами
билан давлат
рўйхатидан ўтказилган.

Тахририятга келган қўлёзмадан қайтарилмайди ва ёзма жавоб берилмайди. Мақолада келтирилган факт ва асосларга муаллиф жавобгар, унинг фикри тахририят фикридан фарқланishi мумкин.

“Маданият” материалларидан фойдаланилганда манба кўрсатилиши шарт.

Нашр учун масъул: Ш.Исроилова
Навбатчи муҳаррир: С.Рихсиева
Навбатчи: Н. Содиқова
Адади – 8104 Буюртма – Г - 517
Сотувда келишилган нарҳда
Қоғоз бичими А-3, Ҳажми 2 босма табоқ

Газета “Шарқ” нашриёт-
матбаа акциядорлик
компанияси босмахонасида
чоп этилди.
Корхона манзили:
Тошкент шаҳри,
Буюк Турон кўчаси, 41.
Босмахонага топшириш
вақти – 00.30
Топширилди – 00.00
1 2 3 4 6